

Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

Господарське право

Шифр та назва спеціальності

072 - Фінанси, банківська справа, страхування та Фондовий ринок

Інститут

ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма

Фінанси і банківська справа

Кафедра

Права (306)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Освітня компонента вільного вибору студента професійної підготовки

Семестр

7

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Вергун Володимир Григорович

volodymyr.verhun@khpі.edu.ua

Старший викладач, заступник директора ННІ СГТ

Автор понад 40 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідний лектор з курсів: «Правознавство», «Господарське право», «Господарське і фінансове право», «Правове регулювання підприємницької діяльності», «Природоохоронне законодавство і екологічне право». Член Союзу юристів України. Досві роботи - 27 років.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Гаряєва Ганна Михайлівна, м

Hanna.Hariaieva@khpі.edu.ua

Доцент НТУ «ХПІ» кафедри права

Автор та співавтор понад 150 наукових та науково-методичних праць. Провідний лектор з дисципліни: «Договірне право». Має 10 свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір. Член Союзу юристів України. Досвід роботи – 30 років.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

«Господарське право» полягає в засвоєнні майбутніми фахівцями спеціальних нормативно-правових актів діючого українського законодавства, які регулюють господарські відносини, що виникають між державою, суб'єктами господарювання, приватними підприємцями та іншими суб'єктами господарської діяльності, розумінні студентами змісту сучасних нормативних актів, які регулюють господарські відносини в країні.

Мета та цілі дисципліни

Засвоєння майбутніми фахівцями нормативно-правових актів чинного українського законодавства, які регулюють господарські відносини, що виникають в нашій державі між фізичними, юридичними особами й державою.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - залік.

Компетентності

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції на будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

Результати навчання

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідне вивчення курсу "Правознавство".

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Інтерактивні лекції з презентаціями, дискусії, практичні заняття, командна робота, кейс-метод, метод зворотного зв'язку з боку студентів, проблемне навчання. Навчальні матеріали розміщені на сайті кафедри Права.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Сутність господарського права

Загальна характеристика господарського права.

Поняття та предмет господарського права. Методи господарського права.

Джерела господарського права.

Тема 2. Підприємництво як вид господарської діяльності

Поняття та ознаки підприємництва. Принципи підприємництва. Створення суб'єктів підприємництва. Припинення підприємницької діяльності.

Тема 3. Правовий статус підприємств

Поняття та ознаки підприємства. Види підприємств. Майно підприємства. Управління підприємством.

Тема 4. Загальна характеристика господарських товариств

Поняття та види господарських товариств. Створення господарських товариств. Управління господарськими товариствами. Права та обов'язки учасників товариств.

Тема 5. Особливості різних видів господарських товариств

Характеристика акціонерних товариств. Особливості та спільні риси товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю. Особливості повного товариства і командитного товариства.

Тема 6. Некомерційна господарська діяльність

Поняття некомерційної господарської діяльності. Види некомерційної господарської діяльності. Правову регулювання некомерційної господарської діяльності.

Тема 7. Майнова основа суб'єктів господарювання

Поняття майна суб'єктів господарювання. Право власності у сфері господарювання. Інші майнові правовідносини у сфері господарювання. Гарантії та захист майнових прав суб'єктів господарювання.

Тема 8. Господарські зобов'язання

Поняття господарських зобов'язань. Види господарських зобов'язань. Поняття та види господарських договорів. Порядок укладання господарських договорів. Зміст господарського договору.

Тема 9. Господарська відповідальність

Поняття господарської відповідальності.

Поняття відповідальності у господарській діяльності. Принципи господарської відповідальності. Відшкодування збитків у сфері господарювання. Штрафні та оперативно-господарські санкції.

Тема 10. Правове регулювання банкрутства.

Поняття банкрутства у господарській діяльності. Стадії банкрутства. Правовий статус арбітражних управляючих. Стадія санації. Ліквідаційна процедура у банкрутстві суб'єкта господарювання.

Тема 11. Правовий захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання.

Поняття та види суперечок у сфері господарювання. Правовий статус господарського суду у сфері захисту прав суб'єктів господарювання. Види господарських судів. Поняття та зміст судового позову. Порядок розгляду позову у господарському суді.

Тема 12. Правові засади обмеження монополізму в економіці України.

Поняття монопольного становища підприємства. Види порушень антимонопольного законодавства України. Правовий статус Антимонопольного комітету України. Відповідальність за порушення антимонопольного законодавства.

Тема 13. Зовнішньоекономічна діяльність.

Поняття та принципи зовнішньоекономічної діяльності. Види ЗЕД. Суб'єкти ЗЕД. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 14. Правові засади банківської діяльності та кредитно-розрахункових відносин.

Поняття фінансової і банківської діяльності. Правовий статус банків у сфері господарювання. Організаційно-правові форми банків. Правовий статус Національного банку України. Поняття та види банківських кредитів. Порядок отримання банківських кредитів. Поняття та види комерційного кредитування.

Тема 15. Правові засади біржової діяльності в Україні.

Поняття та ознаки біржової організації. Види бірж у господарській діяльності. Права та обов'язки суб'єктів біржової торгівлі. Правила біржової торгівлі.

Тема 16. Правові основи боротьби з недобросовісною конкуренцією у господарській діяльності.

Поняття та види недобросовісної конкуренції у сфері господарювання. Неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання. Створення перешкод суб'єктам господарювання у процесі конкуренції. Правопорушення у сфері комерційної таємниці. Відповідальність за недобросовісну конкуренцію у сфері господарювання.

Теми практичних занять

Тема 1.

1. Поняття та предмет господарського права
2. Види господарських правовідносин
3. Методи господарського права
4. Джерела господарського права

Тема 2.

1. Поняття та ознаки підприємництва
2. Види підприємництва

3. Гарантії підприємницької діяльності
4. Створення та припинення суб'єктів підприємництва

Тема 3.

1. Поняття та види господарських товариств
2. Правовий статус Акціонерного товариств
3. Правовий статус товариства з обмеженою відповідальністю та додатковою відповідальністю
4. Правовий статус повного товариства і командитного товариства

Тема 4.

1. Поняття права власності та форми власності в Україні
2. Майно суб'єктів господарювання
3. Використання у господарській діяльності природних ресурсів
4. Використання у господарській діяльності інтелектуальної власності

Тема 5.

1. Поняття господарського зобов'язання
2. Види господарських зобов'язань
3. Поняття та ознаки господарського договору

Тема 6.

1. Поняття господарської відповідальності
2. Функції господарської відповідальності
3. Види господарської відповідальності

Тема 7.

1. Правові гарантії захисту законних прав і інтересів підприємців
2. Поняття і види господарських спорів
3. Процедура досудового врегулювання спорів
4. Процедура судового розгляду господарських спорів

Тема 8.

1. Поняття монопольного становища в законодавстві України
2. Діяльність, яка визнається порушенням антимонопольного законодавства
3. Правовий статус Антимонопольного комітету України і його відділень
4. Санкції за порушення антимонопольного законодавства
5. Поняття та види недобросовісної конкуренції.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає опрацювання лекційного матеріалу, підготовку до семінарських занять та самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях, а також виконання індивідуального завдання (контрольної роботи). Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (офіційні сайти органів державної влади, судових органів влади) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

Основна література:

1. Задихайло Д.В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави. – Харків: Юрайт, 2020.
2. Задихайло Д.В., Олефір А.О., Пашков В.М. Правове забезпечення діяльності господарських організацій. - Харків: Юрайт, 2019.
3. Вінник О.М. Господарське право: навч. посіб. К. : Правова єдність 2020.
4. Правові основи підприємницької діяльності / Під ред. В.І. Шакуна. – К., 2020.
5. Вергун В. Г. Правове регулювання підприємницької діяльності в Україні : текст лекцій для студентів ден. і заоч. форми навчання економ. спец. / В. Г. Вергун, Г. М. Гаряєва, О. В. Кузьменко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Панов А. М., 2021. – 128 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/51920>
6. Алісов Є.О., Воронова Л.К., Кадькаленко С.Т. та ін. Фінансове право. – Х., 2020.

7. Фінансове право: Курс лекцій/ В.А. Предборський, Жук Л.А., Зюнькін А.Г. – К.:Правові джерела, - 2018. – 319с.
8. Кучерявенко Н.П. Податкове право - Харків, 2021.

Допоміжна література:

1. Віник О.М., Щербина В.С. Акціонерне право. – К., 2021.
2. Зобов'язальне право: Навчальний посібник / Під ред. О.В. Дзери. – К., 2019.
3. Пушкін А.Н., Селіванов В.В. Відносини підприємства і правовий статус її суб'єктів. – К., 2020.
4. Правові основи підприємницької діяльності / Під ред. В.М. Гайваронського. – Х., 2019.
5. Підприємницьке право України. Підручник / Під ред. Р.Б. Шишка. – Х., 2020.
6. Мамутов В.К. Економіка і право – К.: Юрінком 2018.
7. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств. – К., 2019.
8. Федоров А.Ф. Торгове право. – Одеса, 2020.

Нормативні акти

1. Конституція України: Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. С. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. С. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. С. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 6 лист. 1991 р. № 1798-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. С. 56. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 груд. 1984 р. № 8073-X. Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. № 51. С. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
6. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. С. 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
7. Про господарські товариства: Закон України від 19 вер. 1991 р. № 1576-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 49. С. 682. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
8. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 5-6. С. 30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
9. Про товарну біржу: Закон України від 10 груд. 1991 р. № 1956-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 10. С. 139. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>
10. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 груд. 1993 р. № 3689-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. С. 36. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>
11. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 груд. 1993 р. № 3688-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. С. 34. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>
12. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 21 черв. 2012 р. № 5007-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 19-20. С. 190. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>
13. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квіт. 1991 р. № 959-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 29. С. 377. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
14. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 трав. 2003 р. № 755-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 31-32. С. 263. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
15. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січ. 2001 р. № 2210-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 12. С. 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>
16. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 2 берез. 2015 р. № 222-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 23. С. 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>

17. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 черв. 1996 р. № 236/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 36. С. 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр>
18. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18 жовт. 2018 р. № 2597-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 19. С. 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>
19. Закон України "Про товариства з обмеженою і додатковою відповідальністю". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

- Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.
- Офіційний сайт Кабінету Міністрів України «Урядовий портал України». – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/>
- Офіційний сайт Інституту проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого. – Режим доступу : <http://www.legality.kiev.ua/>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді підсумкового оцінювання (40%), поточного оцінювання (40%) та індивідуального завдання (контрольної роботи) (20%).

Залік складається з письмового завдання (2 запитання з теорії) та усної відповіді.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХП»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХП» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Ірина ЛИСЕНКО

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Марина ШЕВЧЕНКО